

Het heiligenboek

Heiligen aan het woord (21). Bonaventura Tom Zwaenepoel

Johannes wordt omstreeks 1218 geboren in Bagnoregio bij Viterbo. Op zeer jeugdige leeftijd sluit hij zich aan bij de franciscanen. Voortaan draagt hij de naam Bonaventura. Vanaf 1235 studeert hij filosofie in Parijs, van 1243 tot 1248 theologie. Als magister geeft hij in die vakken les aan zijn medebroeders. Bonaventura doceert met Thomas van Aquino aan het Parijse instituut voor arme theologiestudenten, de basis voor de beroemde Sorbonne, en verwerft de doctorstitel (1257). Hij is generaal overste van de franciscanen, tot Gregorius X hem benoemt tot kardinaal-bisschop (1273). Op verzoek van de paus werkt hij mee aan de voorbereiding van het tweede concilie van Lyon (1274), dat onder meer de scheiding met de orthodoxe Kerk wil beëindigen. Enkele dagen voor het einde van het concilie sterft hij.

Zoals Albertus de Grote en Thomas van Aquino streeft Bonaventura naar een harmonie tussen verstand en geloof. Kern van zijn denken en geloof is de Bijbel, die hij omschrijft als een „tuin waarin we voeding vinden” en het „hart van God”. Volgens hem moet de mens niet te veel „filosofisch water” in de „wijn van de heilige Schrift” gieten. Als Thomas van Aquino tijdens een bezoek Bonaventura nieuwsgierig vraagt naar

zijn bibliotheek de vermeende bron van zijn kennis en welsprekendheid — wijst hij naar de gekruisigde Christus. In zijn theologische werken legt hij de nadruk op het lijden van Christus.

Bonaventura wordt beschouwd als de tweede stichter van de franciscanenorde. Als generaal overste leidt hij zijn monniken met fijn gevoel en wijselijk overleg en hij slaagt erin de door ruzie verscheurde gemeenschap te ordenen en te reorganiseren met onder andere verplichte studie. Zijn levensvisie vat hij als volgt samen: „Zoeken zonder bewondering, een voorzichtige overweging zonder vreugde, vlijt zonder vroomheid, kennis zonder liefde, inzicht zonder nederigheid, studie zonder goddelijke genade, nadenken zonder de door God geïnspireerde wijsheid – dat alles is niet toereikend” (*Itinerarium mentis in Deum, Prologus, 4*).

Een belangrijk thema in de geschriften van Bonaventura is het geweten, omdat dit de „heraut van God” is (*In II Librum Sentent*). In de Bijbel verwijst het hart niet alleen naar een lichaamsdeel, maar ook naar het geweten. Van iedere christen wordt verwacht dat zijn geweten in staat is te luisteren, ontvankelijk is voor de stem van de waarheid en in staat is het goede van het kwade te on-

derscheiden. Tijdens het angelus van 24 juli 2011 zei paus Benedictus XVI hierover het volgende: „Ieder van ons heeft een geweten om in zekere zin ‘koning’ te zijn. Dit betekent om te beantwoorden aan de grote menselijke waardigheid, volgens het juiste geweten te handelen en zo het goede te doen en het kwade te vermijden. Het geweten vereist het vermogen om de stem van de waarheid te horen, tegenover haar instructies gehoorzaam te zijn.” Bonaventura was ervan overtuigd dat het geweten allereerst het menselijke vermogen is om de waarheid te onderscheiden, maar dat talent wordt vaak door individuele belangen belemmerd. Daarom moet de gelovige allereerst de echte criteria, de echte waarden, kennen en zich van de individuele belangen bevrijden.

In zijn *Sermones* (1, 7) horen we: „Christus is de schoonheid van alle schoonheid, de glans van de oorsprong.” Wie zijn leven bouwt op het fundament van het geloof, de liefde en de hoop, zal een leven in volheid leiden. Hij zal op intellectuele wijze hoofdzaak van bijzaak kunnen onderscheiden en in alle levenssituaties naar de diepte, naar het hogere gaan (*duc in altum*). Het oppervlakkige, bijkomstige en subjectieve zullen plaats maken voor intens beleefde geluks-

momenten en vriendschappelijke ontmoetingen. Wie dit beleeft, zal zoals Bonaventura de schoonheid van de wereld, de mens en God leren kennen, op bewuste en onbewuste momenten. Het is een eigenschap van alle zaligen en heiligen dat deze schoonheid op een bescheiden maar intense wijze ontdekt wordt en doorgegeven wordt aan de medemens. Echt geluk houdt de mens niet voor zichzelf, maar deelt hij met zo veel anderen.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

18 november, 09.30 uur, Braambos via VRT één (herhaling omstreeks 23.30 uur via Canvas). Slechts één bijdrage in deze uitzending van Braambos over de prangende vraag *Bestaan er engelen?* Engelen en engeltjes zijn al een tijdje weer helemaal ‘in’. Je krijgt ze te zien in de kunst, je ontmoet ze in het boekenaanbod, verwerkt in een sieraad. Maar bestaan engelen echt? In de Bijbel ontmoeten mensen engelen op verschillende plaatsen. Ze zijn er boodschappers van God, gezellen van de mens. Wie Gods zorg voor mensen in de praktijk brengt, durven we ook engelen te noemen. Mensen die Gods nabijheid gestalte geven, zij die vechten voor gerechtigheid. Mensen die goed nieuws brengen. Zij die bij ons blijven in ons stervensuur.

De vrome kudde

Bij de dokter Ingezonden door Maria Van de Velde

Camiel was kortademig en hij liet zijn bloed onderzoeken. De week daarop ging Denise, zijn wederehelft, bij de huisarts de uitslag ophalen. De dokter:

– We hebben het gevonden, Denise, en met absolute zekerheid. Kamiel z’n kortademigheid wordt veroorzaakt door de huismijt.

Waarop een zichtbaar geschrokken Denise:

– Al wat u wilt, dokter, maar om te beginnen is Kamiel trouw. Bovendien hebben wij helemaal geen meid!

Bij de politie Ingezonden door Emmanuel Decoster

Een man moet stoppen voor de politie. Zegt de agent:

– Dit is een alcoholcontrole, wilt u meewerken?

Zegt de man:

– Oké, vooruit dan maar. Geef me ook zo’n kepie en zo’n fluoajasje en zeg me maar wat ik moet doen.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

seinschrift	↓	serie	↓	roofdier	↓	fijne geur	↓	slurfdier	↓	rijwiel
aardgordel		Europese vrouw		navigatiemiddel						
	↙	7			1					
wijnglas	→							familied stripfiguur	→	6
kledingstuk	→			frisdrank	→			3		
graansoort				drietal	↓					
	↙					kloosteroverste	→			
				naar tand	→	vreemd schouburgang	↓			rivier in Frankrijk
	↙							5	vrouwelijk dier	→
									oude lap	2
ongevuld		eens	→							dat is (Lat.) bordspel
	↙	oude lengtemaat	↓							
				8		opbrengst	→			
winters voertuig	→									
						hond	→	4		

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: ZEGELLAK

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---